

Štampa vsak četrtek
in velja s poštnino
tudi in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Baročnina se pošilja
upravnštvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Redni list, katoliški
list, ki vsebuje
vsebe naročnina.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobijo
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Iskopi se ne vračajo,
neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldna.

Štev. 45.

V Mariboru, dne 6. novembra 1902.

Tečaj XXXVI.

Po volitvah.

Volitve iz kmetijskih skupin na Štajerskem so končane. Izvršile so se zadnji torek, dne 4. novembra. V vseh spodnještajerskih okrajih so zmagali Slovenci.

V Mariboru sta izvoljena Janez Roškar z 174 glasovi, Franc Robič z 167. Kandidata »Štajerca« sta dobila: Kresnik 84, Damian 76 glasov.

V Ptujju je izvoljen dr. Franc Jurtela z 145 glasovi. Kandidat »Štajerca«, Zadavec, je dobil 13 glasov.

V Ljutomeru je izvoljen Ivan Kočevar z 70 glasovi. Korošec je dobil 44 glasov, »Štajerčev« kandidat Bračko 8 glasov.

V Slovenjemgradu je izvoljen Ivan Vošnjak z 74 glasovi. »Štajerčev« kandidat Grubelnik je dobil 15 glasov, Streicher 1.

V Celju sta izvoljena dr. Ivan Dečko z 230, dr. Juro Hrašovec z 220 glasovi. Kandidata slovenske liberalne stranke sta dobila: Zdolšek iz Ponikve 51, Apat iz Vranskega 35 glasov.

V Brežicah je izvoljen Josip Žičkar z 88 glasovi. Kandidat združenih liberalnih Slovencev in »Štajerčevih« pristašev, kateri pa je bil proti svoji volji od teh postavljen kandidatom, Janežič iz Bizeljkega, je dobil 18 glasov, 2 glasa Volavšek.

Pred šestimi leti dne 21. septembra 1896 je bil izid deželnozborskih volitev na Spodnjem Štajerskem naslednji: V maribor-

skem okraju Franc Robič 210 glasov, Mihael Lendovšek 165, Franc Girstmayr 75 in dr. Hans Schmiderer 29; v ptujjskem okraju dr. Franc Jurtela 153, Visenjaki 1; v ljutomerskem okraju je dobil dr. Franc Rosina vse glasove 111; v slovenjegraškem je dobil Ivan Vošnjak 86 glasov, nasprotnik 1; v celjskem okraju je dobil dr. Ivan Dečko 247, dr. Josip Sernec 245 glasov, nasprotna kandidata sta ujela 7 in 8 glasov; v brežiškem okraju je bilo oddanih za Josipa Žičkarja 98, za Ivana Balona 25 glasov.

Sedaj, ko so volitve končane, imajo slovenski listi zopet prosto pot in, ako rečejo katero resnično, a nekaterim morda neljubo besedo o volilnih pojavih na slovenski strani, ni se jim treba bati, da bi rušili narodno disciplino. Te prostosti se bo seveda tudi naš list v obilni meri posluževal.

Za danes pa samo omenjamo dejstva, ki bi naj dajala posebno našim voditeljem mnogo misliti: 1. V vseh okrajih, razven v mariborskem in ljutomerskem okraju, so slovenski glasovinarazdvovali. 2. V vseh okrajih so nemškutarski glasovinarasli, četudi še tokrat, hvala Bogu, brez efektivne škode za slovensko deželnozborsko delegacijo. 3. V dveh okrajih, v celjskem in brežiškem okraju, je nastopila pri teh deželnozborskih volitvah prvokrat slovenska liberalna stranka, in sicer, kar je posebno pomenljivo, brez kakkega javnega ugovora od strani voditeljev.

Jutri, dne 7. novembra, so volitve mestnih skupin na Štajerskem. V Mariboru se bodo Slovenci zdržali volitev.

Nemci kandidirajo Karla Pirmer, vinskega trgovca v Mariboru. V ptujjski mestni skupini je slovenski kandidat dr. Miroslav Ploj, dvorni svetnik na Dunaju, nemški kandidat dr. Kokoschinegg, odvetnik v Gradcu. V celjski mestni skupini kandidirajo Slovenci dr. Josipa Karlovšek, odvetniškega koncipienta v Celju, Nemci Moric Stallnerja, posestnika v Vojniku. V slovenjegraški mestni skupini je slovenski kandidat dr. Franc Mayer, odvetnik v Šoštanjju, nemški kandidat pa Lenko iz Št. Petra v Savinjski dolini. Največ upanja, da zmaga, ima dr. Miroslav Ploj. Naša želja je, da bi slovenski glasovi vsaj povsod narasli, četudi še tokrat ne zmagamo v mestnih skupinah!

Slovensko posojilništvo na Štajerskem.

Dne 11. septembra se je vršil v Celju občni zbor Zveze slovenskih posojilnic. Glavno besedo sta imela na tem shodu, kakor se to spodobi, predsednik g. Mihael Vošnjak in revizor g. Franjo Jošt.

Vsakdo mora priznati, in mi smo med prvimi, ki to glasno priznavajo, da ima g. Mihael Vošnjak velike, neprecenljive zasluge za gospodarsko osamosvojitvev Spodnjega Štajerja zaradi njegovega delovanja pri posojilništvu. Vendar to priznavanje nam ne jemlje v toliko pogleda, da bi slepo sledili njegovim besedam.

Na omenjenem shodu je gosp. Vošnjak hvalil posojilnice svojega sastava ter se

Listek.

Ob grobu babice.

Spisala Julčka Šijanec.

Rajska pomlad je zginila in jesen je zopet tu. Narava, poprej toliko krasna v cvetju, sedaj umira. Vesele ptice so nas zapustile in odletele v toplejše kraje. Vse je prazno in tiho; raz drevja šumi rumeno listje in pokriva gozd in log. Krasne pomladne cvetke je umorila mrzla slana. Taka prememba v naravi nam nehote vzbuja misel, da bo tudi naša mladost minula in ž njo zlata majnik življenja.

Vsa narava nam kliče resni: »Memento mori« (Spomni se smrti). Ozrmo se na pokopališče: koliko jih tu počiva, katere je pokosila bela žena — smrt prerano. Vseh mrtvih dan! Ni ga človeka, da bi ga ta dan ne presunila resna misel na smrt, pri pogledu na okinčane grobove. Koliko jih že tu počiva, katerih nade in želje se nikdar niso izpolnile. Uvideti so morali, da na tem svetu za človeško srce ni sreče. Šele v grobu je utihnilo nemirno srce; črna zemlja zakrije vse strasti, ki bučijo v njem, vsaka želja mora utihniti. Nasprotno pa jih veliko počiva na pokopališču, katerim je bila smrt rešiteljica iz živ-

ljenja ječe. Saj v grobu vlada večni mir in ljubezen. Tukaj ni prepira, vsi so si bratje in sestre.

Vernih duš dan! Kako vse hiti na pokopališče, da okinča grobe svojih dragih! Kako je vse tiho in koliko solz se preliva od ostalih žalujočih. Saj je ravno ta dan posebno namenjen mrtvim, da se jih spominjamo v molitvi. Glej! Tu vidiš družino, ki plaka po očetu, tam zopet otroka, ki je zgubil ljubljeno mater.

Ali čuj! Kako milo pojo zvonovi, kako tolažilno misel nam vzbujajo, misel, da po smrti pride vstajenje. Kako tolažilna misel za vsakega zemljana. Sedaj ločeni in potem zopet združeni v lepši deželi, kjer ni solz, kjer ni trpljenja — — Glas zvona je tudi mene vzbudil iz težkih sanj. V duhu sem bivala tam daleč na domačem pokopališču. Tam blizu velikega križa stoji mala, s travo obraščena gomila, na kateri se nahaja velik črni križ. Nikdo ni tukaj prižgal svečic, nikdo ne moli na grobu, v katerem počivajo telesni ostanki moje nepozabljive babice.

Nehote se mi vzbudi vprašanje: si zasluzila ti, ki si mi storila toliko dobrot, da moraš počivati v tem zapuščenem grobu? Ne, ne! Tvoje blago srce, dobra babica, je vredno, da bi počivalo v zlati krsti, ne pa v tako zapuščenem grobu.

Misli mi uhajajo nazaj v preteklost, sladki spomini se mi vzbujajo v duši. Bila sem majhna deklica. Babica me je učila moliti, ona me je vodila v cerkev in večkrat tudi na pokopališče, kjer je pripomnila: »Glej, tukaj bo kmalu tudi moj dom. Rada hodi potem na moj grob, povzdigni svoje ročice in moli k ljubemu Bogu za me in za vse, ki tukaj počivajo.«

Leta so potekala zelo naglo. Iz malega otroka sem postala čvrsta deklica in nemila usoda me je odtrgala od babice. Morala sem v mesto v šolo; koliko naukov mi je dala ona pri tej priliki. Kako težko sem čakala vsakokrat počitnic, da se zopet povrnem v naročje one, pri kateri so bile vse moje misli. Z velikim veseljem me je sprejela tudi ona in neizmerno hitro mi je potekel čas v njenem obližju. Hodili sva tudi sedaj, kakor nekdanj, skupaj v cerkev in povsod, kamor je šla ona, sem morala tudi jaz ž njo. Opiraje se na palico mi je večkrat pripomnila: »Ne bom, ne bom več dolgo.«

In res, babičine slutnje so se uresničile. Ko sem prišla na božične počitnice, sem našla drago babico na smrtni postelji. Oh, koliko je pretrpela uboga sirota v svoji mučni boleznini, je znano le ljubemu Bogu. Zalostna sem sedela ob njeni postelji in zrla v njeno solzno oko. Znano je bilo obema, da bodeva

Današnji list ima „Naš Dom“ kot prilogo!

hudoval, da se od neke strani hudo propagira Raiffeisenov sistem. Prosto mu, ako svoje posojilništvo hvali. A ugovarjati moramo, da označuje g. Vošnjak propagiranje za Raiffeisenove posojilnice kot »neko skrito politično gibanje, za katero se prvotni ustanovitelji starih posojilnic niso brigali.« Kdor je za Raiffeisenovke, še se s tem nikakor skrito politično ne giblje.

Kakor so g. Vošnjak in drugi prepričani o neprekosljivi dobroti posojilnice češkega sastava, tako so drugi zopet prepričani, da je Raiffeisenov sastav najboljši in najprikladnejši za našega kmeta. In naravno je, da vsak svoje prepričanje zagovarja, nelepo pa je, anatematizirati one, ki nimajo istega prepričanja in jim vsled tega pripisovati strankarske namene. Vemo, da posojilnice češkega sastava lahko mnogo storijo za narodno stvar in to je edini razlog, da ne nastopamo proti njim. Vemo pa tudi, da še ni vse ljudski blagor, kar te posojilnice podpirajo. Po nekod so postale te posojilnice že precej blizu sinekure za nekaternike! Nadalje pa je tudi pomisliti, kdo pravzaprav po posojilnicah podpira narodno stvar? Ne bogati vlagatelji, ampak oni, ki sami prosijo podpore pri posojilnici, ki so v denarnih stiskah. Kako g. Vošnjak o takem načinu podpiranja narodne stvari misli, ne vemo, a mi in marsikdo z nami imamo svoje misli!

Revizor g. Jošt je pa na omenjenem shodu pokaral »ono gotovo stran na Štajerskem, ki kaj rada, dasi popolnoma brez vzroka, očita, da ne pospešujemo snovanja novih posojilnic.« Mislimo, da se ne motimo, ako razumemo pod ono »gotovo stranjo« naš list. G. Jošt sam pravi, da je v mariborskem okraju 20 posojilnic, a samo štiri so v zanesljivih rokah. Vprašamo, ali so hodili interesirani krogi onih 16 nezanesljivih krogov res vsi prosit v Gradec, naj se jim snujejo posojilnice? Nikakor ne, o nekaterih posojilnicah vemo celo pozitivno, da se jih je iz Gradca za snovanje vsodbujalo.

V kratkem se zopet ustanovi v mariborski okolici posojilnica, in sicer vsled vsodbujanja in posredovanja iz Gradca. Pri Sv. Ani na Krembergu se je ali se bo kmalu osnovala posojilnica — zopet vsled vsodbujanja in posredovanja iz Gradca. Voditelji posojilništva bi morali pač gledati, da se osnujejo posojilnice tudi tam, kjer so potrebne, ne pa le tam, odkoder se izrazi

morali vzeti ločitev za vedno.

Ko sem se odpravljala na novega leta dan zopet v šolo, je obiskalo več sorodnikov bolnico in pokleknila sem k njeni postelji in ona je povzdignila svojo velo roko, dala mi je zadnji blagoslov in rekla: »Bodi pridna, moli rada in srečna bodeš. Moli tudi za me! Na tem svetu se ne bodeva videli več, pač pa upajava, da bo potem lepše svidenje tam v prekrasni domovini, kjer nobena solza več ne kane in vse trpljenje mine.«

Babičine besede so se uresničile, nisva se videli več. Za par dni mi je brzojav prinesel žalostno novico, da se je duša dobre babice preselila v lepšo deželo. — Pretresla me je ta vest, dasi sem bila pripravljena nanjo. Drage pokojnice nisem več videla. Za dva dni so jo položili v črno jamo. K njenemu pogrebu mi ni bilo mogoče, pač pa sem se preselila tje v duhu in molila pri odprtem grobu za dušo nepozabljive babice.

Tudi danes na vseh vernih duš dan ne morem tje, da bi prižgala lučico ob tvojem grobu ali ga krasila z vencem. Biti moram tukaj daleč od ljubljene gomile. Vendar pozabljenja ni moja dobra babica.

Čeprav ne morem tje na tvojo gomilo, vendar hočem prositi tukaj ljubega Boga, da se zopet vidiva tam v večno lepem kraju, saj:

Križ nam sveti govori,
da vid'no v raju večnem se,
da vid'no se nad zvezdami!

srčna želja, da bi bili snovatelji posojilnic tako dobri in blagovolili priti snovat novih posojilnic. Sicer pa mi g. Joštu ničesar ne očitamo. On dela naporno in vestno v svoji službi, on žrtvuje ves čas in trud za posojilništvo in nima prostega časa za agitacijo, naj se snujejo nove posojilnice. Tudi zaradi tega mu nič ne očitamo, ker smo o njem, ki pozna dobro posojilništvo, prepričani, da bi še tudi marsikaj storil v našem smislu, ako bi ne bilo treba jemati ozirov. So zavodi, ki neradi gledajo, ako okoli njih naraščajo majhne posojilnice. Seveda samo slovenske ne smejo naraščati, kajti to bi bilo »skrito politično gibanje«, pač pa smejo klti iz zemlje nemške posojilnice.

Rekli smo kratko, a odkrito besedo o našem posojilništvu. Odločno pa že naprej zavračamo, da bi nam kdo očital »gotove strankarske namene«. Nam se gre le za stvar in resnico! Če je komu to neljubo, tega nismo mi krivi, najmanj pa smo zaradi tega strankarski!

Državni zbor.

Dunaj, 30. oktobra.

Razpust parlamenta.

V zbornici je še vedno vse napeto. Čehi so prepričani, da Körberjeva vlada drži z Nemci. Ker pa Čehi ne odstopijo od svojih terjatev, se misli, da bo vlada poskusila, rešiti se s tem, da razpusti sedanji državni zbor ter skliče poslansko zbornico na podlagi čisto novega volilnega reda. Zato so češki poslanci raznih strank imeli skupno posvetovanje, na katerem so sklenili, da se bojo podpirali pri novih volitvah eden drugega. Treh katoliških čeških poslancev niso povabili k temu posvetovanju. A dr. Stransky, vodja čeških prostomislecev na Moravskem, je trdil v svojem listu, da katoliški češki poslanci niso hoteli se vdeleževati skupnega shoda. A laž ima kratke noge. Stranskyjev list je trdil to izmišljeno novico le, da bi ob zupanje spravil češke katoliške poslance pri njihovih volilcih. Tudi Nemci mislijo, da vtegne vendar biti nekaj na govoricu o razpustu državnega zbora. Zato imajo posvetovanje, kako se naj še bolj zvežejo nemške stranke med seboj. Poljski listi pa pišejo, da ni resnična govornica o razpustu parlamenta.

Nujni predlogi.

Teče že tretji teden, kar zboruje državni zbor, toda ni se začela še razprava o dnevnem redu; obravnavajo se le posebni predlogi, vloženi od poslancev. Nekaj teh predlogov je omenil že predzadnji »Slov. Gosp.« Danes omenjamo še sledeči nujni predlog gospoda Žičkarja in tovarišev:

Dne 17., 19. in 22. julija t. l. je bilo 97 kmetov v soseski Št. Lenart pri Laškem, politična občina Jurkloster, in 123 kmetov v občini Št. Rupert pri Laškem, po silni toči močno poškodovanih. Od poljskih pridelkov sta bili po nekod 2 tretjini pokončani, drugod so bili poljski pridelki popolnoma uničeni. Več dni je ležala toča na tleh. Sadno drevje je uničeno za dve leti, vinogradi pa so potolčeni za tri leta. Ker so gozdi vsled pomladanskega mraza in radi navedenih poškodb brez listja, posestniki že zdaj nimajo stelje za živino. Ker je tudi trava po travnikih vsa razbita, je prebivalstvo prisiljeno, živino prodajati za slepo ceno. Uradno se je cenila škoda v okolici Sv. Lenarta na 43.450 K. Od toče zadeti pa dolžujejo 104.100 K. ter morajo od te svote plačevati visoke obresti. Da se rešijo pogina, se potrebuje 40.000 K. Škoda povzročena v občini Št. Rupert znaša 36.080 K. Obrestovati morajo temošnji kmeti dolžno svoto 113.080 K. Da se morejo preživeti, se potrebuje 35.000 K. Vsled tega si usojajo podpisani predlagati: Visoka zbornica skleni: »C. kr. vlada se najnujnejše pozivlje, da nakloni 87 kmetom v soseski Št. Lenart in 123 kmetom v Št. Rupertu izdatno državno podporo, da se rešijo pogina.«

Predno se je glasovalo o nujnem predlogu poslanca Hrubyja zastran jezikovne ravnopravnosti v Šleziji, so se godili v zbornici grozni škandali. Skoraj sta se začela pretepati Čeh Breznovski in Nemeč Albrecht, ker je prvi očital poslednjemu, da je mati (Albrechtova) Slovanka, ki nemški ni znala. Vse-nemeč Berger je imenoval Čeha ušivce, ker njihov govornik Sehmal ni hotel govoriti v nemškem jeziku. Za to psovko je prisodila

poslanska zbornica Bergerju grajo, za katero se pa ta mož ne briga in psovke tudi ne prekličie. — Rusinski poslanec Lupu iz Bukovine je z ostrimi besedami prejel nered v svoji deželi. To je storil kot poslanec na nekem volilnem shodu. Ker je pa Lupu deželne sodnije svetovalec, je prišel v preiskavo in nadsodišče v Lvovu ga je odstavilo. Vložil se je nujni predlog v tej zadevi. Zbornica je izrazila svoje prepričanje, da je nadsodišče ravnalo nepostavno, ker ni imelo poslanca Lupu obsoditi brez privoljenja poslaniške zbornice. Ministerski predsednik je izjavil, da ne more drugega storiti, kakor da ta zbornični sklep po državnem nadpravniku naznani Lvovskemu nadsodišču. — Poslanec Klofač je govoril o nujnosti, naj se delavcem v Pragi pomaga, ker nimajo dela. Železniški minister je obljubil, da se bo vlada potrudila in prednaročila razne potrebščine v železarski industriji. — Poslanec Breiter in Romanschuk sta vložila nujni predlog zastran delopusta rusinskih in poljskih delavcev v Galiciji. Leto za letom nočejo v Galiciji tamošnjim veleposestnikom delavci pospravljati žita iz polja, češ, da prejemljajo preslabe plače. O tej stvari se je pričela silno obširna razprava, ki se konča najbrž še le 29. oktobra.

Poslanec Spinčič je interpeliral v zadevi slovenske porote v Trstu. Proti slovenskim obtožencem se vršijo porotne obravnave v laškem jeziku. Kaj misli storiti dr. Körber kot vodja pravosodnega ministerstva, da se vršijo porotne obravnave tudi v slovenskem jeziku, če so stranke slovenske?

Poslanec Žičkar je v seji 25. novembra 1901 s tovariši vprašal pravosodnega ministra Spensa, kaj namerava storiti proti voditelju zemljiške knjige v Ptuj, ki noče poveriti izpiskov, če imajo slovenski napis? 18. junija t. l. je odgovoril minister, »da voditelj zemljiške knjige ni odrekel poverila zavoljo slovenskega napisa, temveč radi tega, ker se je besedilo izpisa glasilo slovenski, med tem, ko je vsebina vknjižena v nemškem jeziku v zemljiški knjigi.« Resnica pa je, da se brani voditelj poveriti nemške izpise iz zemljiške knjige, če imajo slovenski napis. — Vsled tega so poslanci Žičkar in tovariši interpelirali dr. Körberja kot vodjo pravosodnega ministra v seji 22. oktobra:

1. Ali hoče celo zadevo natanjko preiskati ter sprejeti na zapisnik izjavo prizadetih oseb?

2. Ali hoče ukazati, da se bojo v slučajih, ko se zahteva kakšno sporočilo od podrejenih uradov, podali resnični odgovori?

3. Ali namerava ukazati, da mora vodja zemljiške knjige poveriti izvlečke iz zemljiške knjige, bodisi da imajo slovenske ali nemške napise?

Dopisi.

Sv. Barbara pri Mariboru. Letošnje občinske volitve v občini Koreni so bile jako zanimive. Pristaši »Štajerca« so se silno trudili, da bi še tudi v novem odboru ohranili prvo besedo, pa so slavno pogoreli. Čujte, kako je prišlo do tega. Dne 29. julija smo šli prvokrat na volišče; okoli 80 volilcev nas je bilo. Volitev se prične, 10 volilcev je že glasovalo, a naenkrat zakriči župan g. Fr. Krajnc, da se ne bo dalje volilo. On in naš ljubi prijatelj, krčmar Markusch, sta že dolgo časa mučkala paragrafe volitvenega reda za Štajersko, a na dan volitve sta jih tako slabo znala, da so jima morali povedati volilci, kaj je prav in kaj ni prav. Njunega znanja postav nismo mogli občudovati, pač pa smo se čudili njunemu nenavadnemu obnašanju. Ker so očka župan hoteli tako, pa smo šli domov. Popoldne se je nekaj nasprotnih volilcev zbralo v krčmi Markuševi, kjer so vpili in kričali, da je bilo groza. Pokazali so, kake olike so se naučili iz »Štajerca«.

Potekla sta dva meseca. Dne 30. sept. smo imeli zopet volitve. Da bi pri volitvi ne vladal zopet nered kot 29. jul., smo na lastne

stroške poklicali komisarja okr. glavarstva k volitvi. In res se je druga volitev izvršila mirno. Volilcev je bilo blizu toliko kot prvi-krat. V III. volilnem razredu so prodrli nasprotniki, v II. in I. pa so zmagali naši možje. Stari župan še niti v odbor ni prišel. Še v zadnjem trenutku so si prizadevali nasprotniki z vso močjo, da bi zmagali, pa zastoj je bil trud. Veselega srca smo zapustili volišče, nasprotniki pa so bili potrti in preplašeni. Tega dne niso več tako razsajali kot 29. julija, žalostni propad jim je vzel vso korajžo.

V nedeljo, dne 19. oktobra je bila volitev župana in svetovalcev. Nasprotniki so še vedno upali pridobiti za se nekaj naših odbornikov, pa naši možje so stali trdno kot skala na slovenski strani. Za župana je bil izvoljen z 8 glasi od 12 mladi vrli posestnik Franc Šabeder, za prvega svetovalca Jožef Kocbek z 11 glasi in za drugega svetovalca Janez Krajnc s 7 glasi. V starem odboru je bil krčmar Markuš drugi svetovalec, a pri tej volitvi je izgubil že to zvezdo. Seveda, njemu to ni šlo nič prav v glavo, mi pa smo bili v resnici veseli, da smo se na tak lep način odkrižali gospodstva moža, ki je posebno letošnje leto že premnogokrat pokazal, da je hud nasprotnik duhovščine, učiteljstva in vseh krščansko in slovensko mislečih Barbarčanov.

Novega župana imamo, živio novi župan! Mlad, zmožen, odločen mož je naš novi župan, navdušen za našo katoliško in slovensko stvar, zavzet za blagor svojih občanov. Vreden naslednik je svojemu rajnemu očetu, ki je bil tudi dve dobi župan in ga je zavoljo njegovega krščanskega in narodnega mišljenja spoštovala cela župnija. V pomoč ima dva vrla svetovalca, tako pa upamo vse najboljše za napredek naše občine.

Bogu hvala za to lepo zmago, hvala in slava pa tudi vsem zvestim našim volilcem! Posebno pohvalo še zaslužijo odborniki Jožef Kocbek, Franc Kocbek in Simon Čučko, ki so ostali mož-beseda in se niso udali pritisku nasprotnikov. Ljudje, katerim je evangelij »Štajerčev« vse, a vse drugo nič, ne bodo več zapovedovali Korenjancem. Tako je prav! Sedaj lahko s ponosom pojemo:

Mi Korenjanci smo korenjaki,
Nasprotnikom ne vdamo se,
Slovenski vrli smo junaki,
Bogu nam zvesto je srce.

Za blagor svoje domovine
Gorimo, trudimo se vsi,
Ljubezen dela nas edine,
Edinost zmage nam deli.

Ubrana pot je, pot nam prava,
Zvesto korakajmo po njej,
Slovenska vodi nas zastava,
Za njo, možje, naprej, naprej!

Šmarje pri Jelšah. (Kmet — inteligenca — naši poslanci.) V nedeljo, dne 19. t. m. je zborovalo v Šmarju pri Jelšah »katoliško-politično izobraževalno društvo«. Društvenega shoda so se vdeležili v lepem številu zavedni kmetje iz vsega šmarskega okraja.

Točno ob 3. uri popoldne otvori predsednik J. Krohne zborovanje in pozdravi ravno došlega deželnozbornskega kandidata g. dr. Ivan Dečko iz Celja in vse navzoče. Potem govori o položaju našega kmeta in njega organizaciji.

Vkljub temu — pravi govornik — da ima na Spodnjem Štajerskem kmetijstvo v vseh svojih panogah jako ugodna tla, moramo dandanes reči, da kmet ni samostojen, ampak več ali manj odvisen od velikega kapitala. To nam spričujejo oni milijoni dolga, ki so vknjiženi na kmetska posestva in store kmeta odvisnega od upnikov, tako, da posestvo v resnici ni več njegovo, ampak njegovih upnikov, katerim je posestvo zastavil. V te dolgove, iz katerih se le težko izkoplje, ga je razven drugih nezgod spravila še nesrečnejša svoboda, da se sme zadolžiti celo posestvo in posamezna posestva zopet deliti brez konca in kraja, dočim ostanejo vknjiženi

dolgovi vedno isti. Vsled tega ne uživa dobička od svojih pridelkov kmet sam, ampak njegovi upniki, ki so ga posebno v prejšnjih časih brezobzirno odirali s svojimi pretiranimi obrestmi. — Izjeme so jako redke. — Ta tok so v novejšem času nekoliko zajezile naše posojilnice, na Raifeizenovi podlagi ustanovljene.

Med tem ko obrtnijski, rokodelski in trgovski sloji sami določujejo ceno svojim izdelkom oziroma stvarjem, s katerimi tržijo, narekuje ceno poljskim pridelkom veliki kapital, žitne borze. Ako vzamemo nadalje v poštev veliko konkurenco, katero mu dela ponarejanje vina in drugih živil, smemo sklepati, da bode kmet pred takim konkurenčnim navalom težko obstal v kljub svoji vstrajni pridnosti. Ni čuda tedaj, ako zapušča kmet svojo nepremakljivo last in si išče zaslužka po tovarnah, rudokopih ptujih dežel in stopi v službo velikega kapitala. Tako postane kmet, ki je navezan na stalno nepremakljivo posestvo, nestalen delavec brez doma in lastnine, ki je prešla v tuje roke. Tu je tedaj skrajni čas, da se kmetje organizirajo v kmet-ske zadruge, kakor imajo tudi obrtniki in rokodelci svoje zadruge. Človek brez stalnosti je kaj podvzeten za vse, sposoben postaja za vsako hudodelstvo.

Nadalje je naš kmet, ki mirno in tiho izvršuje svoje dolžnosti, katere mu nalaga davek in vojaštvo, v kljub slabemu položaju jako požrtvovalen. Večina obiskovalcev ljudskih, srednjih in visokih šol se rekrutira iz kmečkih slojev. Ljudska šola daje njegovim otrokom potrebno izomiko za vsakdanje življenje. Iz srednjih in visokih šol prihaja naša inteligenca. Ako tedaj kmet žrtvuje svoje najboljše moči za srednje in visoke šole, nastane na drugi strani za inteligenco, ki je izišla iz kmetskega stanu, najsvetejša dolžnost, ga za to hvaležno odškodovati in ga podpirati v njegovi samostojnosti. In ista krščanska načela dolžnosti in pravičnosti, ki dajejo in varujejo kmetu dom in ga store zvestega Bogu in cesarju, vežejo tudi našo inteligenco, če hoče svojo dolžnost izpolniti v popolni meri. Ako se je temu izneverila, je pretrgala naravno vez in sama sebi izpodbila tla. — Krivo je tedaj trditi »kmet s kmetom«, ampak »kmet z gospodom«. Hujskati stan proti stanu, se ne pravi človeško družbo organizirati, ampak jo cepiti v neštivilne strančice in v medsebojnem boju jo privesti do popolnega propada. V slogi je moč! — Ako Slovenec združen vstaja, je nasprotnika strah.

Z vidnim zanimanjem so sledili poslalsalci posameznim mislim govornika. Veselje je priklopelo do vrhunca, ko nastopi gosp. dr. Ivan Dečko, katerega zborovalci pozdravijo z živahnimi »živijo« klici.

V poljudnem in jedernatem govoru nam je gospod deželnozbornski kandidat označil naše politično stališče na Spod. Štajerskem.

Slovenec — pravi gospod govornik — je pošten in pravičen. Nas Slovencev na Štajerskem je ena tretjina, in vsi so davkoplačevalci. Ako bi se oni milijoni, katere plačujejo Slovenci, tudi porabili za Slovence, bi se dalo nekaj napraviti. A to gre vse v nemške roke za Nemce. Oni imajo vse poljedelske, rokodelske, meščanske, višje dekliske in obrtne šole itd., a mi nimamo niti ene strokovne poljedelske in obrtnijske šole. Ako imajo nemški grajščaki svoje oskrbnike iz nemških šol, potrebujemo tudi mi iz slovenskih šol fante, ki nam bodo znali gospodariti. Talentov imamo dovolj, a šol nimamo in se nam ne dajo. V Celju se je n. pr. zahtevala slovenska ljudska šola na lastne stroške, a se ni dovolila. Naši nasprotniki gledajo in delujejo na to, da bi mi Slovenci ne mogli z njimi na šolskem polju tekmovali.

Za reguliranje rek v nemških krajih se vse stori, nam se do sedaj še ni regulirala niti ena onih rek, ki prizadenejo spodnještajerskem kmetu toliko škode. In leta in leta se potegujemo, da bi se nam reke regulirale, a brez povoljnega vspeha.

Stari volilni red je za nas jako neugoden. Dočim voli okoli 100 veleposestnikov 12 poslancev, pride na 60.000 kmetov komaj eden poslanec. Tudi tukaj je treba temeljite presnove volilnega reda, ki bo odgovarjal kmet-skim zahtevam.

V Gradcu dosežemo jako malo; z našimi nasprotniki se ne da govoriti. Jako prijetno bi bilo, ako bi imeli pristopne in pravične nasprotovalce; a tega ne nahajamo. Veliko delati, a ničesar doseči, je britko za poslanca. Naša rešitev ni od Gradca!

Ako se mi dvigujemo in vstajamo, se dvigujemo z lastno močjo. Da sovražnim navalom ne podležemo, treba nam je največje opreznosti in sloge. Krivično in usodepolno bi bilo za nas, ako se hujska stan proti stanu. Vsi stanovi, delavski in kmečki, posvetni in duhovski, se ne smejo med seboj prepirati in le na podlagi skupnega delovanja se da kaj doseči. Nobeden se ne sme povzdigovati nad drugim in se zabubati kakor gosenica.

Z navdušenimi »živijo« klici so pozdravljali zborovalci govor gospoda deželnozbornskega kandidata, kateremu se je izreklo za dosedanje njegovo delovanje enoglasno zaupnica. Ker ni položaj pred volitvami še popolnoma jasen, se ni ničesar določilo in sklenilo, kake korake naj bi naši deželni poslanci storili.

Nato se zborovanje zaključi in vsi so odhajali z željo: »Še več takih zborovanj!«

Od Sv. Tomaža pri Ormožu. Bil je lep jesenski dan. Doma mi je postajalo dolgočasno, vzamem palico v roke in jo uberem čez Sv. Tomaž proti Ptuj, da si nekoliko ogledam slovenski svet. Mimogrede oglasim se na pošti pri Sv. Tomažu in povprašam, ali se je morda kdo na božjem svetu spomnil moje malenkosti. V svoje začudenje zagledam na poštni mizi pismo, na katerem se je svetil naslov pisan v blaženi nemščini: »Gemeindeamt N. An di k. k. Bezirkshauptmannschaft in Pettau.« Mislim sem, da okoli Sv. Tomaža žive sami Slovenci, a žal, tudi tukaj se nahajajo posilnemci. Zvedel sem, da je občina popolnoma slovenska in da še dotični gospod občinski predstojnik niti nemški ne zna, in vendar hoče nemški uradovati! Ali misli gospod občinski predstojnik, da poštni uradi ne znajo slovenski čitati? O pa še kak dobro! Naj bi poskusil gospod občinski predstojnik pisati slovenski naslov, in prepričal se bo, da v Ptuj naslovljeno pismo ne bo šlo v Ameriko. To je edina občina izmed peterih župnije Sv. Tomaža, ki ni vložila prošnje za slovensko vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani. Čemu neki! — ?!

Poslovim se torej na pošti in grem dalje proti Ptuj. Pridem v občino Bratislavce in že pri prvi hiši zbedel me je v oči sledeči nemški napis: F. Ploj, gebrüfter huf beschlag schmied. Glej, nemščino spakedrano. Danes imam povsod smolo! Kam se obrnem, sami Nemci. Ni dolgo tega, videl sem še tukaj slovenski napis: Franc Ploj, kovač.

Ni se mi ljubilo dalje potovati, krenem torej nazaj proti domu. A premislil sem se in jo mahnil proti Ormožu. Pridem na Lešnico, tik pota pasla je kravo deklica, stara kakih 12 let in zraven prepevala:

Ich bin ein deutsches Mädchen,
Und liebe — — — — —

Obstal sem, kakor okamenel, to mi je bilo vender preveč, da bi se kar čez noč vse ponemčilo. Nisem vedel ali sanjam ali je resnica.

Pa bila je resnica, in na misel mi je prišla S. Jenkova pesem:

Britka žalost me prešine,
Ko se spomnim domovine,
— — — — —

Pospešil sem korake in predno sem mislil, bil sem v Ormožu. Bil sem žalosten in jezen nad tem, kar sem doživel na potu, pa vender sem izpil v Ormožu 1 liter dobrega vina na zdravje vseh zvestih Slovencev. Pravijo, da ni dobro piti na žalost ali

jezo, pa ne vem, ali je res ali ne. Ako mi ne bo škodovalo, da ostanem zdrav, se spet kaj oglasim!

Iz Sv. Vida pri Ptuj. Pod tem naslovom je prinesel zadnji »Štajerc« dopis, katerega je spisal nek »neustrašljiv faran«. Ali kdo je ta neustrašljiv faran in zakaj je »Štajerc« jezo izpustil na našega mirnega in povsodi spoštovanega gospoda kapelana, hočem na kratko razložiti.

V nedeljo, dne 26. vinotoka pripeljala sta se »Štajerčev« kandidat Zadravec in urednik Hansek Hekov v Sv. Vid k volilnem shodu. In glej ga no, v Sv. Barbari ni bilo žive duše, v Sv. Vidu pa še manj. Ko prideta ob 5. uri popoldan Zadravec in Hek k »Štajerčevemu« pristašu gostilničarju Šošteriču, ga skregata, zakaj da ni priredil shoda in zakaj da ni prignal volilcev. A gosp. Šošterič se je opravičeval, da je prepozno dobil pismo. No dobro.

Ker sta bila potovalca lačna in žejna, vsedla sta se Zadravec in Hek k mizi v »ekstra cimer« pri Šošteriču ter si hladila jezo z hladnim vincem. V »ekstracimerju« je sedel tudi bodoči zet Šošteričev. In glejte, sedaj vam povem, kdo je bil isti »Štajerčev« neustrašljiv faran: Kandidat Zadravec, špricani teolog Hansa Drevenšek, gospod Fras in Šošterič, ti so bili isti neustrašljiv faran, ki je nastopil proti gospodu kapelanu. Ali si vi gospodje res domišljujete, da bodo morali gospod kapelan vas za dovoljenje priti prositi, ali bodo smeli iti volit in kako naj opravljajo božjo službo?

Hvala Bogu, da nima koza dolgega repa, ako bi ga imela, bi te modre gospode mah z repom ubila.

Tako mirnega gospoda ne najdete nikjer, kakor so naš gospod kapelan. Oni se le, kolikor je najbolj treba, brigajo za javnost, in če so šli volit, s tem niso gotovo nobenemu storili nič krivega. Saj so tudi volili tako, kakor vsi drugi kmetje.

Ako so še po volitvi malo ostali v gostilni s kmeti volilci, gotovo to ni sramota, saj so morali plačati, kar so si naročili. — Kaj ne, Hek se pa odpove vincu in gospod Fras tudi? Zmetajte pred svojim pragom!

Od Sv. Lenarta pri Veliki Nedelji. Žalost nas je obšla vse farane, ko smo zvedli, da je v »Štajercu« dopis, ki bi ga naj spisal nekdo iz naše fare, in to celo zoper za našo faro zaslužnega č. g. dekana Cafa. Ta dopisnik noče vedeti, kakšno zahvalo smo jim mi dolžni, ki so nam toliko dobrega storili. Omislili in priskrbeli so nam misijonarje na svoje stroške. Koliko so trpeli, da smo dobili novi veliki oltar in veliko drugega, tako da smo jim le samo hvalo dolžni. Saj niso zahtevali za ves svoj trud niti vinarja, in jih toraj čisla vsak naš pošten faran. Dopisnik piše torej neresnico. Da jih ljudje preklinjajo, je ostudna laž. Mogoče, da jih dopisnik preklinja pri kaki osminki žganjice, no pa kar šnopsarji govore, na to trezen človek nič ne da. Sicer pa mora biti dopisnik res Boga boječ, da niti v cerkev ne upa, in če bi slišal pridigo g. dekana in oznanilo, bi kaj takega ne mogel pisati. Vas pa prosimo č. g. dekan, ne zamerite mu tega preveč! On gotovo bolj ljubi šnops, kakor lepoto hiše božje. In nazadnje če se kdo v »Štajercu« zmerja, tistega gotovo vsi pošteni listi in ljudje hvalijo. Nasproti pa, sprejmite rajši našo preisrčno zahvalo za vaš veliki trud od vseh poštenih faranov.

Dobrna pri Celju. Naša občina se že nekaj časa rada ponaša s popolnoma slovenskim občinskim odborom. Nad uradom je samo slovenski napis. Odkar so tajniške reči prišle v roke slovenskega tajnika, se tudi slovenski urajuje; tudi nemškega uradnega pečata ni videti več. Da, celó doba nemškutarških občinskih slug je dotekla in tudi sluga je sedaj vrl, naroden mož. To je gotovo vse hvalevredno in Dobrna je hvaležna svojemu županu za odločen nastop. — Na nekaj bi pa gospoda župana in občinski odbor radi opozorili. Občina ima namreč tudi

svojo hišo, v kateri ima najemnike. Noben človek pa, kateri bi tega za gotovo ne vedel, bi ne verjel, da je ta hiša last slovenske občine. In zakaj? Zato, ker zemeljskemu popotniku, ako ubere pot mimo dotične hiše, blesti nasproti napis z neznanskimi črkami, oznanjajoč vesoljnemu svetu, da je v tej hiši najti: »Franz Timpran, Bau- und Möbeltischler.« Takó! Zdaj pa imamo! Heil! Nikdo sicer ne ve, je-li to občinski »Möbeltischler« ali ne, to pa baje ve vsak, da je lastnik te imenitne table čiste nemške krvi; še v veliko večji meri pa, kakor se sliši, njegova boljša zakonska polovica. Sicer se tukaj ne bomo prepirali, kateri izmed njih, da je boljša polovica, zakaj tukaj nas briga samo tabla z napisom. Vprašali bi pa gospoda »Möbeltischlerja« z njegovim dovoljenjem, ali pač sam ve, zakaj da ima napis v tujem jeziku? Po našem prepričanju ne. Dobrna ima, hvala Bogu, še več »Möbeltischlerjev«, ki pa nimajo nemških napisov! Da bi pa bil že kedo iz Berlina kaj pri g. Timpranu naročil, se v zgodovini Dobrne ne bere. Nekateri trdijo, da je napis zato nemški, da se lastnik pokaže kot »fajerberkerja«. No, bi bilo nekaj! Pa boljše bi bilo, če že hoče ravno to pokazati, da obesi čelado na vrata. Mislimo torej, da to tudi ni pravi vzrok.

Ker je torej ta napis na Dobrni popolnoma odveč in samo v posmeh, tuintam tudi v pomilovanje, in ker ne prinaša posebne narodne časti dobrnski občini, zato vprašamo slavni občinski odbor in gospoda župana, kako dolgo še misli trpeti na lastni, domači hiši tak napis? Upamo, da bo to zadostovalo.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Zahvala. Vsem volilnim možem, ki so pri deželnozborski volitvi dne 4. novembra v Ljutomeru oddali za me glasove, in vsem onim rodoljubom, ki so delali v prilog moje kandidature, se tem potom najiskreneje zahvaljujem. Maribor, dne 5. novembra 1902. Anton Korošec.

Poročil se je g. Ivan Žolnir, učitelj v Veliki Nedelji, z gđ. Marico Melcher, učiteljico ravnotam. Čestitamo!

Deželnozborske volitve iz kmetskih skupin so na Štajerskem tako-le izpadle: Izvoljenih je osem Slovencev, osem katoliško-narodnih Nemcev, šest bauernbündlarjev in eden nemški nacionalec.

Kje so isti sijajni uspehi? »Štajerc« je že vriskal od veselja, da bodo po letošnji deželnozborski volitvi iz kmetskih skupin prišli prvi poslanci njegove barve v deželni zbor. Toda vsi so propali in sicer sijajno propali! Vračko je pri teh volitvah zopet propal! Ujel je le osem glasov, katere si lahko sedaj v Orehovcih shrani. Načelnik okrajnega zastopa gornjeradgonskega torej nima nobenega zaupanja več! Zadravec pa je žalostno prinesel v Loperšice 13 glasov. On je predsed. nemškutarške kmetske zveze, zanj je agitiralo vse, kar je v ptujskem okraju nemškega in nemškutarškega. A le 13 glasov! Kresnik je bil celo prepričan, da zmaga. A to je bilo slabo prepričanje! Kmetje ga poznajo in ga ne marajo. O kandidatu Damianu pa sploh ni vredno govoriti, ker je bilo od vsega izključeno, da tako neznan in nezaslužen človek kje zmaga. Radovedni smo, ali bo sedaj »Štajerc« tudi v posebni izdaji naznanil propad svojih mož, kakor prej njih kandidature.

Notarja dr. Radeya je okraj. sodišče v Mariboru uradoma proglasilo slaboumnim. Kuratorjem je imenovan g. dr. Ciril Radey, c. kr. poštni koncipist v Gradcu.

Železnica Maribor-Travnik. Merilna dela za nameravano progo Maribor-Travnik dobro napredujejo. Končana je že meritev

od Maribora do Arnovža in zdaj ima priti še ostali del na vrsto.

V Slovenjemgradu je umrl bivši tovarnar usnja gosp. Franc Ks. Potočnik v 76 letu starosti.

Iz šole. Nadučitelj pri Sv. Lenartu nad Laškem je postal g. Albert Planer, okrajni pomožni učitelj v Celju. Okrajni pomožni učitelj za okraje Sv. Lenart v Slov. goricah, okolico Maribor in Slov. Bistrico je postal dosedajni suplent na vadnici mariborskega učiteljskega in stalni učitelj v Breznem, gosp. Franc Breznik.

Palec je odtrgalo kletarskemu delavcu Jožefu Damiš, ki je služil v Mariboru pri tvrdki Pugl & Rossman. Prišel je s prstom v navijalo, s katerim se vzdigujejo sodi iz kleti ter so mu zobovi od kolesa odtrgali prst.

V Lučah se je dogodila velika nesreča. Pobilo je nekega delavca pri grajščinskem lesu. Zapušča vdovo s štirimi nepreskrbljenimi otroci. Bil je jako priden in pošten delavec.

Mrzel veter tebe žene . . . Iz Št. Lenarta v Slov. gor. se poroča, da odide gosp. dr. Dragotin Witerman po 24letnem »plodonosnem« delovanju. Bajе bodo tržani na osodepolni dan ločitve razobesili črne zastave. Nemški listi pišejo, da ga bodo »fünfarij« pri zdajšnjih razmerah jako težko pogrešali. Zakaj ga pa niste izvolili za upravnika konkurzne mase? Gotovo bi se bil dal gosp. dr. Dragotin omehčati in bi bil ostal pri svojih ljubljenih v Št. Lenartu. Toliko je žrtvoval za trg, »plodonosno« deloval 24 let in zdaj na stare dni pa mora jemat' slovo!

Adijo, le zdrav nam ostani,
Podaj še nam enkrat roko;
Na nas pa nikar ne pozabi,
Če tudi tam Nemcev več bo!

Na Spodnji Hajdini pri Ptuj se starine zopet kopljejo na Janez Zupaničevem posestvu v sredini med prejšnjima dvema Mitras tempelnoma. Našli so že veliko marmorskih potrenih podob, tudi nekaj takih z napisi, dalje veliko vsakovrstnih starinskih denarjev in lončene posode, veliko črepinj i. dr. Delo nadzira prof. Gurlič in G. Räuš, delo pa vodi M. Vnuk, kopač starin in stražnik pri Mitras tempelju.

Porotna zasedanja leta 1903. Od deželnega nadpravdnštva so se določila porotna zasedanja za prihodnje leto: pri okrožnem sodišču v Mariboru prvo porotno zasedanje 9. marca, drugo 8. junija, tretje 7. sept. in četrto 16. novembra; pri okrožni sodnji v Celju prvo porotno zasedanje 16. februarja, drugo 11. maja, tretje 14. septem. in četrto 23. novembra.

Umrla je v Bunčanih pri Sv. Križu na vernih duš dan blaga žena in pridna gospodinja Marija Babič. Naj v miru počiva!

Poduk v vinoreji. Celjski uradni list razglašá: S privolitvijo c. kr. ministerstva za poljedelstvo se je c. kr. namestništvo v Gradcu vsled odloka s štajerskim deželnim odborom dogovorilo o posebni uredbi potovalnega poduka o vinoreji in v zvezi s to uredbo tudi o tem, kako je gotove vinarstvene okolice prirediti določenim, v deželi poslujočim državnim in deželnim vinarstvenim strokovnjakom, da razvijejo posebno podučljivo delovanje. C. kr. vinarstvenemu nadzorniku Francu Matjašiču v Gradcu in njegovemu asistentu Jožefu Zabavniku v Gradcu so poleg drugih še prideleni kot vinarstveni okoliši sodnijska okraja Šmarje pri Jelšah in Konjice, deželnemu sadjarskemu potovalnemu učitelju Ivanu Belle-tu poleg drugih še sodnijski okraji Celje, Vransko, Gornji grad in Laško. Imenovane strokovnjake bode pri podučevanjih po potrebi podpiralo njim podrejeno nižje osebje. Izrecno pa pri tej priliki omenjamo, da se ta razdelitev okoliša dotika le tega, da imenovani vinarstveni organi razvijejo posebno podučujoče delovanje, da pa se njihov dosedajni delokrog s tem v ničemur ne omeji. Zlasti pa se povdarjamo, da je c. kr. političnim oblastvom in c. kr. vinarstvenemu nadzornikom

kakor prej tako slej po celi deželi pridržano vsled zakonodajstva o trtni uši zaukazano poslovanje. Navedeni vinorejski organi bodo v bodoče izvrševali tudi nadzorstvo glede brezobrestnih državnih in deželnih posojil za obnovitev od trtne uši uničenih vinogradov in bodo izdajali certifikate, ki so potrebni, da se nakažejo obroki posojila.

Znamenita iznajdba našega rojaka stotnika Fridolina Kaučiča imenovana »brzosedlar« bode uvedena v konjištvu vseh držav. Iz Amerike sta dobila iznajditelja stotnik Kaučič in nadporočnik Beranek od neke New-Yorkske tvrdke sijajno ponudbo zavoljo nakupa njihovega ameriškega patenta. Iznajditelja sta lastnika 14 patentov.

Lov na tatu. V nedeljo je prišel delavec Ferdinand Košec od Sv. Miklavža v trgovino Antona Herzog v Mariboru, ter je hotel kupiti suknjo. Ko je jedno za poskušnjo oblekel, izmuznil se je iz prodajalnice ter začel bežati proti glavnemu trgu. Trgovec je hitro poklical policaja, ki je tekel za tatom ter ga ujel.

Celjski porotniki za IV. porotno za-sedanje: Glavni porotniki: Jožef Grecco, posestnik v Celju; Matija Jeraj, posestnik in gostilničar v Niski; Franc Guček, posestnik v Kozjem; Janez Apat, trgovec v Pandorju; Franc Niedendorfer, posestnik v Vrbju; Alojzij Nendl, gostilničar v Št. Juriju; Karol Feršnik, hišni posestnik v Rogatecu; Anton Brezovnik, upok. učitelj v Vojniku; Albert Verdnik, posestnik pri Sv. Miklavžu; Janez Schöndorfer, posestnik v Stari vasi; August de Toma, slikarski mojster v Celju; Leopold Vukič, trgovec v Mozirju; Ignac Fludernik, posestnik in gostilničar na Ljubnem; Martin Antloga, gostilničar v Spodnjih Hudinjah; Florijan Gajšek, trgovec v Loki; Anton Kovač, posestnik na Bregu; Jožef Lenko, veleposestnik v Št. Petru; Janez Guzej, posestnik pri Sv. Pongracu; Franc Kuznik ml., gostilničar in mesar v Vidmu; Henrik Strohmayer, urar v Celju; Nikolaj Staroveski, posestnik v Podčetrtku; Anton Kosi, gimnazijski profesor v Celju; Anton Skoberne, hotelir v Celju; Karol Teržan, gostilničar v Petrovčah; Franc Strafella, notar v Rogatecu; Vincenc Kolšek, notar v Šoštanjju; Jožef Stipčič, trgovec pri Sv. Jerneju; Anton Zajc, posestnik na Teharjih; Franc Rojnik, posestnik v Sp. Gorčah; Franc Ušen, gostilničar v Dobriči vesi; Franc Hanžič, posestnik in trgovec v Ostrovcach; Alojzij Valand, trgovec v Oplotnici; Jožef Pražnik, trgovec v Ločni vesi; Janez Marzidovšek, župan v Plankensteinu; Mihael Starkl, župan v Sevnici; Janez Jezernik, posestnik na Rožni gori. **Nadomestni porotniki:** Dr. Jožef Kovačič, odvetnik v Celju; Franc Virant, posestnik v Žalecu; Valentin Kranje, posestnik v Vojniku; J. Lieskounig, gimnazijski profesor v Celju; Rudolf Dobovišek, gostilničar v Št. Juriju; Jožef Šušteršič, gostilničar na Teharjah; Anton Vengust, posestnik v Lubični; Jožef Palus, vinski trgovec v Celju; Franc Mastnak, posestnik v Lokarjah.

Žitne cene. V Mariboru: 100 kg pšenice 15 K 40 v, rži 13 K 60 v, ječmena 13 K 40 v, ovsa 13 K 40 v, koruze 15 K 60 v, prosa 15 K 40 v, ajde 15 K 40 v, fižola 20 K. — **Nadunaju:** 50 kg pšenice 8 K 20 v, rži 7 K, ječmena 7 K 25 v, koruze 7 K, ovsa 6 K 60 v, fižola 12 K.

Šadne in druge cene v Mariboru. 1 kg jabolk 20 do 32 v, hrušek 20 do 32 v. **Jestvine:** 5 jajec 40 v, 1 kg sira 32 do 64 v, surovega masla 2 K do 2 K 80 v, 1 liter mleka 18 do 20 v, posnetega mleka 10 do 12 v, sladke smetane 40 do 56 v, kisle smetane 56 do 64 v, 1 kg krompirja 6 v, čebula 16 do 20 v, česna 50 do 58 v, kumine 1 K do 1 K 10 v, hrena 40 do 50 v, 100 glav zelja 2 krone do 4 K 50 v.

Cerkvene stvari.

Pogreb župnika Žekarja. Dne 2. t. m. je umrl č. g. Mart. Žekar, župnik v Stu-

denicah. Pogreb je bil dne 5. novem. Siva jenska megla je pokrila košati Boč in Dravinjsko dolino, bilo je kakor nalašč vreme za žalobni sprevod, ki se je dne 5. nov. pomikal iz prijaznega trga Studenice na bližnji hribček k podružnici sv. Lucije. Hiše po trgu so razobesile črne zastave v znak žalovanja, ogromna množica ljudstva iz domače in sosednih župnij je spremila rajnega župnika k večnemu počitku. Duhovnih sobratov je prišlo od daleč in blizu 44. Sprevod je vodil, slovesno maševal in slovo govoril preč. gosp. častni kanonik Hajšek. Gg. učitelji in duhovniki-pevci so mu na domu, v cerkvi in na grobu zapeli žalostinko. Župljani so jako dostojno izkazali svojemu dušnemu pastirju zadnjo čast, znamenje, kako priljubljen je bil. Bil je pa tudi res vnet dušni pastir. Že več let je bolehal za nezdravljivo sušico v sapniku, ki mu je v najboljši dobi ugasnila življenje; bil je še-le 38 let star. V mašnika je bil posvečen 1890, služboval je kot kapelan v Majšpergu, a že 1. avg. 1895 je nastopil studeniško župnijo. Poleg sester je zapustil starega očeta in mater, ki sta že pred par leti obhajala zlato poroko. — Naj v miru počiva!

Iz Sevnice nam pišejo: Dne 12. okt. t. l. so imela naša dekleta iz družbe »Marijinih otrok« svoj prvi izlet k že od nekdaj naokoli sloveči romarski cerkvi Marije Matere božje na Gračko goro in sicer po tem redu: V soboto popoldan spoved. V nedelo predp. ob 10. uri so se dekleta zbrala na bližnjem hribčku pri Grački gori in od tod je šla potem procesija v spremstvu dveh čč. gospodov in drugih ljudi. Med procesijo so se popevale lavretanske litanije. Nato so potem dekleta pred podobo Matere božje izpela družbeno zaobljubno pesem. Potem je sledila družbena pridiga, potem peta sv. maša, in med sv. mašo posvetitev in skupno sv. obhajilo Marijinih hčera, ko jih je vkljub slabemu vremenu prišlo precejšnje število, in sicer 98 družic. Popoldne so bile litanije z blagoslovom. Bila je to res prava »dekliska manifestacija«, pri kateri se je marsikatero oko poštenega kristjana od veselja solzilo. Naj še omenim, da je družba priredila ta svoj romarski shod v ta namen, da vsa poštena dekleta družbi zvesta ostanejo, in tista dekleta pa, ki ne spolnjujejo svojih družbenostanovskih dolžnosti, da izstopijo iz družbe »Marijinih otrok«. Drugič tudi zato, da pokažejo svojim sosednim dekletam iz Rajhenburga, kjer se že tudi družba snuje, kako da se je sedanji čas boriti proti dušnim sovražnikom. Da se je pa vse tako v lepem redu izvršilo, se imamo zahvaliti našemu č. g. kapelanu Janezu Čemažarju, ki so res pravi dušni pastir svojih ovčic, ki vse, kar jim je mogoče, žrtvujejo v dušni in časni blagor našega ljudstva. Dalje tudi prisrčna hvala č. g. V. Lavrenčiču, kaplanu iz Rajhenburga, ki so prišli pomagat spovedovat. Dal Bog, da bi ta shod obrodil mnogo dobrega sadu.

Društvena poročila.

Gledališka predstava v Mariboru! V nedeljo, dne 9. t. m. priredi bralno in pevsko društvo »Maribor« v Narodnem domu gledališko predstavo z burkama: »Eno uro doktor« in »Zamujeni vlak«. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina: sedeži v dvorani od 1.—5. vrste 60 kr., ob 6.—10. vrste po 40 kr., od 11.—16. vrste po 30 kr. Stojišča v dvorani po 25 kr., za dijake po 20 kr. Sedeži na galeriji po 25 kr., stojišče na galeriji po 15 kr. Ker so slovenska gledališča tudi deloma narodna vzgojevališča, upamo, da bode krasna dvorana Narodnega doma tudi tokrat, kakor vselaj, zavednega občinstva iz Maribora in okolice polna. — Torej v nedeljo v Maribor!

Slov. kat. akad. društvo Danica si je izvolilo za zimski tečaj sledeči odbor: Predsednik: stud. phil. Ivan Grafenauer; podpredsednik: stud. iur. Fran Schaubach; tajnik: stud. phil. Anton Sušnik; blagajnik: stud. for. Matej Dagarin; bnjižničar: st. med. Ant. Rasbergar; gospodar: st. phil. Fran Porenta.

Iz drugih krajev.

Prihodnji slovanski časnikarski shod bode, kakor so določili slovanski časnikarski zastopniki pod predsedstvom urednika krakovskega »Czasa«, prihodnje leto 1903 v Plznu na Češkem.

Potres. V noči od torka na sredo so čutili v Zagrebu potres, ki pa ni napravil nobene škode.

Gospodarske drobtinice.

Gnoj in gnojenje.

(Dalje.)

Od zunaj n. pr. od kakih tovarn se dobivajo včasih po ceni razni odpadki n. pr. odpadki volne iz predilnic, pokvarjene tropine iz pivovarn, pokvarjene pogače od olja, roženi opilki itd. Če se take tvarine kupujejo, je pač treba računati, če se dobi dušec ali fosforova kislina ali kali v njih ceneje kakor se dobi v tržnih umetnih gnojilih.

Kako se kompost napravi in kako se ž njim ravna?

Kompost napravi naj se na zavetnem, senčnem prostoru in sicer kup, ki je zdolej 3 m zgoraj pa 1 m širok, 1 do 1.5 m visok, pa poljubno dolg. Na vrhu se mu napravi jama, v kateri se lahko deževnica zbira ali v katero se lahko gnojnica vliva.

Tvarine, ki pridejo v kompost, se razsekajo ali zdrobijo. Ako obstoji kompost iz tvarin, ki imajo malo rastlinske hrane, vsled česar bi bil kompost zlasti za daljšo vožnjo ali nošnjo n. pr. za vinograde preboren, tedaj se mu doda več rastlinske hrane z umetnim gnojem n. pr. koščeno moko itd. Napravi se tako močnejši. Sama zemlja in polovica slabega živinskega gnoja da kompost. kakoršnega naši vinogradniki čestokrat delajo, ki pa je zelo boren, katerega teža je v primeri k njega vsebini glede rastlinske hrane posebno z ozirom na drago raznašanje po vinogradih prevelika.

Da se tvarine enakomerno in hitro razkrajajo, razgrinjajo se v posamezne plasti enakomerno ter se z živim apnom potresajo.

Plevelne rastline z zrelim semenom se ne sme kar meni nič tebi nič v kup devati. Isto velja glede senenega droba, sploh tvarin, ki imajo plevelno seme v sebi. Seme je treba prej uničiti ali pa se take tvarine po vrhu kupa spravijo, da seme izkali in se tako lahko z okopanjem uniči.

Par mesecev ostane kompost pri miru. Le za to se skrbi, da se ne posuši. Zaliva se torej včasih z gnojnico ali vsaj z vodo. Čez kake 3 mesece pa se kompost prekoplje in sicer seka se pri tem navpično od zgoraj dol. Tako se posamezne plasti dobro premešajo. Pri prekopavanju se kompostu ne primeša nič drugega k večjemu apno ali umetna gnojila. Vsaka dva meseca se kompost tako prekoplje dokler ni goden.

Poraba komposta.

Kompost je izboren gnoj, v katerem so rastlinske redilne snovi tako nekako že prebavljene, rastlinam takoj prikladne, razkrojene. Zato je kompost za sajenje in gnojenje v vinogradu, sadonosniku, vrtu kaj koristen, izboren je pa tudi za travnike, deteljo itd. Posebno v zadnjih slučajih pa ne sme seme plevelnih rastlin v sebi imeti.

Množina komposta, ki se za gnojenje rabi, ravna se po množini redilnih snovi, katere ima v sebi. Ta je pa lahko zelo različna, odvisna je od tvarin, iz katerih je kompost sestavljen. Zato bi bilo prilično zapisavati, koliko in katere tvarine pridejo v posamezne kupe komposta.

Kompost se pri nakladanju na kupe, isto tako kakor živalski gnoj, reže od zgoraj dol navpik. Na prostoru, katerega hočemo s kompostom pognojiti, razdeli se isti v enakomerne male kupe, ki se pa naj tudi takoj raztrosijo. Slednje je treba, ker sicer pride na oni prostor, kjer stoje kupi, preveč redilnih snovi, po drugod pa manj. Kateri pameten živinorejec

Ravnokar so izišle

Slovenske razglednice

komad
10 vin.

lično in fino izdelane
priporoča jih

Preprodajalcem
znaten
popust!

tiskarna sv. Cirila
v Mariboru.

Emil Bäuerle,

398 12-9 slikar in barvar
v Mariboru, Koroška cesta št. 9.

Opirajoč na večletne skušnje se priporočam velečast. duhovščini in cenj. p. n. občinstvu v izvrševanje vseh v njegovo stroko spadajočih del kakor cerkvene in hišne slikarije in lakiranje. — Priporočam tudi svojo veliko in mnogovrstno zalogo **barv**, suhih in oljnatih, **lake s firnisom**, dalje vsake vrste **krtič**, **čopčev** itd. Kupuje žimo in svinjske ščetine.

Strokovnjaška pojasnila, načrte in proračune stroškov zastoj.

Prodalo se bo

staro šolsko poslopje z vrtom za zelenjavo in s sadonosnikom; v poslopju se nahajajo štiri sobe, kuhinja in klet; ono se nahaja tik farne cerkve sv. Martina. — Prodalo se bo po javni dražbi dne 20. novembra t. l.; začetek dražbe ob 11. uri dopol., sklep ob 12. uri popoldne. Izklicna cena je 3000 K; drugi pogoji se lahko zvedo že poprej ali pa na dan dražbe pri podpis. kr. šol. svetu.

Krajni šol. svet Sv. Martin pri Vurbergu,
dne 12. okt. 1902. 477 3-3
Načelnik.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12
priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelškega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in stroje; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomazeva žindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna. Cene nizke.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu
**vsakovrstne podobice, molitvenike,
rožne vence, svetinjice, križce.**

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših podobice je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na drobno in debelo, **rožne vence žalostne Matere Božje** in preč. **Spočetja** itd. — Lepi križci so pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje bolnikov; križi s stolcem, **svetinjice** različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje, trgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste, osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike, dalje preskrbi za vsak urad ali zasebnike štampiljice (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

Dva viničarja

482 3-2

s štirimi delavskimi močmi in

oženjen majer

se sprejmejo pod zelo ugodnimi pogoji. Pojasnila daje
Henrik Malner v Rošpahu pri Mariboru.

Vizitnice

priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

80 do 100

odstotkov

zasluži lahko vsak trgovec, kateri si naroči za novo leto

šaljive O O dopisnice

(50 različnih vrst)

katere razpošilja

tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška cesta števil. 5.



Kot dobrota za vsako družino se izkazuje uporaba = **Kathreiner- = Kneippove sladne kave.**

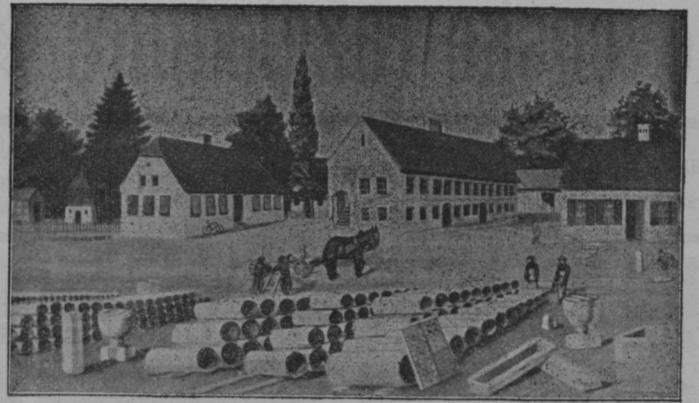
Nobena skrbna gospodinja naj se ne pomišlja dalje uvesti to zdravo pljačo.

Najbolj priporočna primes in najboljšo nadomestilo za zrnato kavo.

Kathreiner-Kneippova sladna kava se dobiva pristna samo vizvirnih zavojčkah z varstveno znamko »župnik Kneipp« in imenom **Kathreiner.**

JOS. MURSA

na Krapji pri Ljutomeru. 404 6-5



Cementne cevi v štirinajstih veličinah, zd 5 cm do 100 cm v notranji svetlovni širini. **Cementna korita** za svinje, **jasli** za govedo in konje, **mejnike, nagrobnike** i. dr. — Vse potrebno za nove stavbe, kot: **plošče** za podzidje, **stopnice, podboje, tlak** za podstenja in veže, **strešne krovne plošče** z dvema zareza. Na celem Jugoslovanskem = **jedina izdelovalnica za mozaične plošče.**

➔ Ceniki zastoj in franko. ➔

V tiskarni sv. Cirila se dobiva knjižica:

Kapela žalostne Matere božje

v Središču
in njen častni venec. 486 3-2

Spomenica na zlato mašo dveh srediških rojakov leta 1902 (Lavrencija Herg in Matije Šinko). — Knjižica obsega 136 strani, ima 4 lepe podobe in velja trdo vezana 60 v., po pošti 10 vin. več.

Majhni darovi ne ohranijo samo prijatelje ampak tudi odjemalce.

Kaj je najboljšo

priporočilo?

Kaj najpripravnejše

● božično darilo ●

trgovca za odjemalca?

Stenski koledar!

ker vsakdo hrani istega celo leto in je jako primeren.

Priporočilne stenske koledarje za trgovce

z natisom tvrde in voščila za novo leto, zelo lepo in okusno

izvršene v dveh barvah.

100 komadov	3 60 gl.
500 »	16 50 »
1000 »	30— »

Vsak trgovec, obrtnik in podjetnik naj vzame samo enkrat za poskušnjo te koledarje in prepričal se bode, da ni primernejšega, boljšega in cenejega priporočila in darila za njegove odjemalce.

Pri naročilih prosimo razločno pisavo. Razpošilja se samo po povzetju. Ako se pošlje svota takoj z naročilom, dopošlje se poštine prosto.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, koroške ulice št. 5.

Naročila prosimo vsaj do konca meseca novembra. Na poznejša naročila se ne zamore ozirati.

V Vitanju je razpisana služba orgljarja in cerkovnika.

Prosilci naj se osebno oglase pri kn.-šk. župnem uradu v Vitanju. 474 3-3

Naznanilo.

Podpisana, Martin in Antonija Čokl, po domače Inkret, posestnika v Lušečki vasi, župnija Poljčane, izjavljata, da nista plačnika za svojega sina Franca, ako ima isti pri svoji kupčiji izgubo, tudi ne plačata nobenega drugega dolga.

Martin in Antonija Čokl.

Hiša

s petimi sobami, vrtom, njivo, svinskim hlevom, okoli sadno drevje, se proda za 2800 gl. v Studencih pri Mariboru št. 18.

Načelnik.

Predivo, suhe gobe, vsakovrstno žito
kakor sadje, sploh vse dežel. pridelke

kupi

ANTON KOLENC,

trgovec v Celju. 441 10-7

Stavba šole.

Krajni šolski svet pri Sv. Martinu pri Vurbergu bo v četrtek, dne 27. nov. t. l. ob 10. uri dopol. vsa dela pri zidanju I. nadstropja na šolskem poslopju oddal. — Načrt stavbe in stroškovnik leži pri šol. vodstvu do 3. novembra vsak dan, pozneje pa samo po četrkih in nedeljah dopoldne na ogled.

Tisk tiskarne sv. Cirila.